

Remissyttrande avseende inriktningsunderlag för infrastrukturplaneringen för perioden 2026–2037

Skogsägarföreningen Norra Skog har tagit del av Trafikverkets inriktningsunderlag inför infrastrukturplaneringen för perioden 2026–2037, dnr LI2023/03919. Som remissyttrande hänvisas till vad som framgår av detta utlåtande.

Norra Skog är en skogsägarförening med rötterna i Norra Skogsägarna och Norrskog. Föreningen ägs av 27 000 enskilda skogsägare med ett samlat skogsinnehav på drygt 2,1 miljoner hektar skogsmark i de fyra nordliga länen. Föreningens huvudsakliga uppdrag är att företräda det privata enskilda skogsbruket, driva egen skogsbruksverksamhet och produktion i egen industri samt virkesförmedling av skogsråvara till extern industri.

Sammanfattning

Trafikverket har tagit fram ett inriktningsunderlag till regeringen inför kommande infrastrukturproposition och arbete med nationell plan samt länsplaner. Underlaget beskriver möjliga långsiktiga investeringar för transportsystemets utveckling.

Vart fjärde år påbörjas normalt en ny process av den nationella långsiktiga infrastrukturplaneringen som så småningom resulterar i ny nationell plan och länsplaner. Dessa planer beskriver underhåll och investeringar i nationellt och regionalt vägnät, samt medfinansiering till kommuner, under en kommande tolv års period.

Processen startas genom att regeringen ger Trafikverket ett direktiv att ta fram ett inriktningsunderlag, vilket presenterades den 15 januari 2024. I underlaget redogör Trafikverket för sina inspel till regeringen inför framtagande av kommande infrastrukturproposition. I ett senare skede när infrastrukturpropositionen och tillhörande direktiv presenteras väntas arbetet med nationell plan och länsplaner påbörjas.

I inriktningsunderlaget presenterar Trafikverket i huvudsak tre fokusområden de anser bör satsas på de kommande tolv åren:

- Rusta, effektivisera och modernisera den befintliga infrastrukturen.
- Vidta åtgärder för att klara dels klimat- och trafiksäkerhetsmålen, dels klimatförändringar och yttre hot.
- Hushålla med resurser genom att minska kostnader, prioritera noga och besluta om nya satsningar först när kostnader och nyttor är väl utredda.

Synpunkter

Transporter utgör en grundpelare för att upprätthålla samhällets funktionalitet, såväl i ett normalläge som vid extremväder eller i kris. Norra skog välkomnar därför nysatsningar på befintligt väg- och järnvägsnät, men uppmanar regeringen att prioritera åtgärder med hög samhällsekonomisk lönsamhet i den kommande infrastrukturpropositionen.

Staten har ett stort ansvar för att bidra till den gröna omställningen runt om i landet och behöver därför möta upp med nödvändig infrastruktur. Underhållsskulden för Sveriges väg- och järnvägsnät är dock omfattande och beräknas i Trafikverkets inriktningsunderlag uppgå till 119 miljarder kronor. Av den anledningen måste underhåll gå före nyinvesteringar. Föreslagen ökad ramnivå med minst 20 procent förefaller i detta sammanhang vara en rimlig nivå – på kort och medellång sikt.

Trafikverket konstaterar att en ökad ram med 20 procent skulle innebära att hela det eftersatta underhållet på väg kan återtas, järnvägens underhållsskuld minskar samtidigt som satsningar på signalsystemet ERMTS och BK4-vägnätet genomförs, vilket vi välkomnar.

Norra Skog vill poängtera vikten av en fortsatt utvidgning av BK4-vägnätets små och stora vägar. Eftersom nästan alla transporter av skogliga råvaror, i anslutning till industrier och terminaler, därtill sker på kommunala vägar är det av största vikt att Trafikverket intensifierar samverkan och dialog med landets kommuner. Detta för att säkerställa att kommunala vägar som behövs för ett funktionellt BK4-vägnät också klassas som BK4. Det gäller främst kommunala vägar till och från industri, godsterminal eller hamn från en statlig BK4-väg.

Fokus på underhåll är välkommet och Norra Skog instämmer i Trafikverkets beskrivning om vikten av att rusta, effektivisera och modernisera den befintliga infrastrukturen. Efterfrågan på hållbara skogsprodukter förväntas fortsatt öka, och att tillgodose samhällets behov av förnybara byggmaterial, förpackningar, bioenergi etcetera kommer därför att vara en fortsatt viktig uppgift för svenska skogsindustrier – under överskådlig tid.

Vi anser därtill att en väl utbyggd infrastruktur med BK4-vägnät och bättre vägunderhåll i hela landet, tillsammans med energieffektiva fordon och fossilmfria drivmedel, kan skapa goda möjligheter att påskynda omställningen i landets transportsektor – en sektor som enligt riksdagens mål ska ha reducerat sina klimatutsläpp med 70 procent senast 2030.

Avslutningsvis uppmanar Norra Skog regeringen att inom kommande arbete med infrastrukturproposition och direktiv inför åtgärdsplaneringen beakta vikten av att prioritera åtgärder med hög samhällsekonomisk lönsamhet, förutom eftersatt underhåll, företrädesvis de stora industrisatsningar som nu görs i norra Sverige, vilka kräver ett ökat tempo i infrastrukturens satsningar.

För Norra Skog, ekonomisk förening, 794000–2665

Patrik Jonsson
Chef Skog & Virke

Erik Jonsson
Näringspolitisk strateg